

Livskraftsutskottet

Tid / Aika 10.10.2023 kl. / klo 17:00 - 20:43

Plats / Paikka Partel, Malmgatan 6

§		
§ 51	Konstatera sammanträdetts laglighet och beslutförhet	3
§ 52	Val av protokolljusterare	4
§ 53	Godkännande av föredragningslistan	5
§ 54	Torgplanering och delaktighet	6
§ 55	Pargas stads bränding	8
§ 56	Budget 2024 för livskraft	9
§ 57	Utveckling av caravan- och campingplatser längs Skärgårdens ringväg	11
§ 58	Aktuella frågor	15

Det justerade protokollet med tillhörande anvisningar för begäran om omprövning och besvärsanvisning hålls tillgängligt på stadens webbplats, www.pargas.fi, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.parainen.fi, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

17.10.2023

Ordförande / Puheenjohtaja Tomas Björkroth

Livskraftsutskottet 10.10.2023 kl./klo 17:00 - 20:43

Närvarande / Läsnä

Björkroth Tomas	Ordförande	
Abrahamsson Petri	Vice ordförande	
Lauren Marlena	Ledamot	
Jansén Tomas	Ledamot	
Möller Ingrid	Ledamot	(deltog på distans)
Schwartz Rolf	Ledamot	(deltog på distans)
Louko Laura	Ledamot	(deltog på distans)
Nordström Egon	ledamot	
Forsman Hanna	Ledamot	
Wickström Laura	ersättare	
Henriksson Carita	ersättare	(närvarande från kl. 17:10) (frånvarande kl. 20:18-20:23 under behandlingen av § 57)

Frånvarande / Poissa

Silventoinen Erika	Ledamot	(ersättaren Wickström Laura närvarande)
Lindell-Luukkonen Maria	Ledamot	(ersättaren Henriksson Carita närvarande)

Övriga / Muut

Leppäkari Maria	föredragande	(frånvarande kl. 20:18-20:23 under behandlingen av § 57)
Bäckström Nina	protokollförare	
Orell Markku	sst:s I viceordförande	
Benjamin Donner	turismchef	
John Forsman	företagsutvecklare	(avlägsnade sig kl. 18:35)
Anne Pelkonen	projektkoordinator	(avlägsnade sig kl. 18:35)
Petra Palmroos	ekonomichef	(avlägsnade sig kl. 20:15)
Linda Baarman	kommunikations- och marknadsföringschef	(närvarande från kl. 17:10, avlägsnade sig kl. 19:20)

Underskrifter

Allekirjoitukset	Tomas Björkroth ordförande / puheenjohtaja	Nina Bäckström protokollförare / pöytäkirjanpitäjä
------------------	---	---

Behandlade ärenden

Käsitellyt asiat	51 - 58
------------------	---------

**Protokolljustering
Pöytäkirjan tarkastus**

Pargas stad Paraisten kaupunki	
Tomas Jansén har 17.10.2023 justerat protokollet elektroniskt	Laura Wickström har 17.10.2023 justerat protokollet elektroniskt

**Protokollet har varit
framlagt
Pöytäkirja on ollut
nähtävänä**

Pargas stad Paraisten kaupunki	17.10.2023
Intygat / Todistaa	Nina Bäckström planerare / suunnittelija

Livskraftsutskottet

§ 51

10.10.2023

Konstatera sammanträdet laglighet och beslutförhet

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 51

Instyrning

Sammanträdet inleddes med verkställande direktör Svante Olofssons presentation av Pargas Telefon Ab.

Sammanträdet konstaterades vara lagligt sammankallat och beslutfört.

Livskraftsutskottet

§ 52

10.10.2023

Val av protokolljusterare

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 52

Instyrningsförslag

Till protokolljusterare väljs Tomas Jansén och Ingrid Möller.

Instyrning

Till protokolljusterare valdes Tomas Jansén och Laura Wickström.

Livskraftsutskottet

§ 53

10.10.2023

Godkännande av föredragningslistan

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 53

Instyrning

Föredragningslistan godkändes.

Livskraftsutskottet

§ 54

10.10.2023

Torgplanering och delaktighet

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 54
249/00.01.02/2023

Beredare

Livskraftschef Maria Leppäkari, tfn 040 525 8995

Föredragande

fornamn.efternamn@pargas.fi

Föreningen Pro Kyrksundet rf har under våren 2023 kommit med ett initiativ om hur man kunde utveckla torget.

Pargas stads vision är att tillsammans med torgförsäljarna, Pro Kyrksundet-föreningen, Kiva i Pargas-föreningen och invånarna utveckla torget till en lyckad helhet som samtidigt skulle fungera som ett traditionellt torg och ett mötesrum för alla invånare.

Det här framkommer ur bilagan "Utveckling av Pargas torg möte 7.6.2023". Här behandlas även rivningen av taxistationen och stadens närvaro på Midsommartorget där man frågade invånarna om deras idéer kring utvecklingen av torget. Invånarnas idéer är samlade i bilagan "Tori-ideat asukkailta 2023".

I bilagan "Utveckling av Pargas torg möte 8.8.2023" reflekterar man över rivningen av taxistationen och Midsommartorget. Under mötet beslöt man att till följande möte samla allt material som finns om torget.

I bilagan "Utveckling av Pargas torg möte 22.8.2023" var det på agendan att bekanta sig med allt material som vi kunde hitta om torget. Vi kom överens om att vi till följande förverkligar ett handlingsprogram. Ett team utsågs för det. I handlingsprogrammet bör framkomma hur vi går vidare med planeringen till följande.

Företagsutvecklare John Forsman presenterar ärendet.

Kompletterande material

Föreningen Pro Kyrksundet rf:s initiativ
Utveckling av Pargas torg möte 7.6.2023
Utveckling av Pargas torg möte 8.8.2023
Utveckling av Pargas torg möte 22.8.2023
Tori-ideat asukkailta 2023

Diskussion

Näringslivsutvecklare Johan Forsman och projektkoordinator Anne Pelkonen presenterade aktuella planer och idéer inom torgplaneringen och hur delaktigheten har tagits i beaktande i ärendet.

Staden har deltagit i midsommartorget 21.6.2023 för att höra invånarna med en s.k. torgenkät vilken resulterade i 77 idéer. En Post-it-kampanj i biblioteket under hösten har hittills gett 46 idéer. Efter att en invånarenkät har gjorts, kommer idéer att delas med invånarna och hur man tänker gå vidare med dem. Den interna arbetsgruppen för konceptplanering har påbörjat sitt arbete.

Livskraftsutskottet

§ 54

10.10.2023

Instyrning

Livskraftsutskottet efterfrågar en utredning och en jämförelse av flera alternativa torgkoncept, t.ex. det nuvarande torget vid gamla taxistationen jämfört med området i närheten av S-market/Lidl. I invånarenkäten borde man även ställa frågan om torgets placering i centrum. Det är av yttersta vikt att en handlingsplan formaliseras så att åsikter från torgförsäljare, köpmannaföreningen och centrumföretagarna inkluderas.

Det är nödvändigt att betrakta torgplaneringen som en del av helheten Solliden-Kalkholmen och att genomföra en konsekvensanalys för att förstå hur en eventuell förflyttning av torget mot rondellen påverkar det södra centrumområdet och gågatan.

Dessutom rekommenderas en benchmarkingresa till Joensuu och Puumala för de personer som är involverade i torgplaneringen.

Delgivning

Företagsutvecklaren, projektkoordinator A.P, livskraftschefen

Livskraftsutskottet

§ 55

10.10.2023

Pargas stads bränding

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 55
82/14.02/2023

Beredare

Livskraftschef Maria Leppäkari, tfn 040 525 8995

Föredragande

fornamn.efternamn@pargas.fi

Enligt strategin samlas vi i Pargas kring ett bränd som förenar hela staden och arbetar för att stärka vår identitet både inom och utanför våra gränser. Inom ramen för detta tyngdpunktsområde har vi under året fokuserat på kommunikation och marknadsföring genom att arbeta med att förnya stadens visuella profil, skapat ett nytt intranät samt påbörja planeringen av följande marknadsföringskampanj.

Livskraftsutskottet får nu bland de första ta del av det hittills framtagna materialet gällande visuella profilen samt marknadsföringskampanjen, samt påverka innehållet i samarbetet vi kommer starta med Åbo Akademis marknadsföringskurs.

Kommunikations- och marknadsföringschef Linda Baarman presenterar ärendet.

Diskussion

Kommunikations- och marknadsföringschef Linda Baarman presenterade vad "branding" är och hur vi alla delar ansvaret för att främja Pargas som varumärke. En enkät har genomförts bland fullmäktigeledamöter och invånarna, och varumärket har formats utifrån de insamlade svaren.

Den nya visuella profilen heter "Skärrådshavets huvudstad – Saaristomeren pääkaupunki." Logotypen går under namnet "Havet – Meri." En viktig del av varumärkesarbetet handlar om klimatkommunikation. Företaget Ubuntu Produktions från Korpo kommer att ansvara för att ta bilder till Pargas stads nya bildbank. Lanseringen av den nya visuella profilen äger rum ännu under detta år.

Utskottet fick även ta del av en presentation av den kommande marknadsföringskampanjen som planeras för nästa år. Kampanjen kommer att genomföras i samarbete med studerande vid Åbo Akademi.

Instyrning

Livskraftsutskottet är nöjda med att få ta del av den visuella profilen och marknadsföringskampanjen. Utskottet tycker om konceptet med Skärgårdshavets huvudstad och vill gärna lägga fokus på hållbarhetstanken.

Utskottet vill se ordentliga skyltar i skärgården på varje ö och önskar att kalkstenen som element lyfts fram.

Utskottet vill via turismchefen skicka en hälsning till Visit Turku Archipelago om att samarbeta mellan olika brands så att de skulle vara i samma stil.

Delgivning

Kommunikations- och marknadsföringschefen. turismchefen

Livskraftsutskottet

§ 56

10.10.2023

Budget 2024 för livskraft

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 56
456/02.02.00/2023

Beredare
Föredragande

Livskraftschef Maria Leppäkari, tfn 040 525 8995
fornamn.efternamn@pargas.fi

Ekonomichef Petra Palmroos presenterar budgetarbetet inför 2024 och lyfter fram satsningar för livskraften i Pargas. Diskussion om prioriteringar inom ramen för livskraftssektorn.

Ledningsgruppen föreslog på sitt möte 5.9.2023 att arbetet med tyngdpunktsområdena från 2023 fortsätter även nästa år, samt betonar att fokusera på följande tyngdpunkter i strategin:

Starkare attraktivitet

1. Vi skapar det bästa klimatet för stora och små företag, tillsammans med företagen / Näringslivsrådet, Näringsliv och turism
2. Vi utvecklar lockande koncept för att stöda inflyttning till Pargas / Kommunikation och marknadsföring

Hållbar utveckling

3. Vi är en aktiv aktör i pilotprojekt och initiativ som främjar hållbarhet i boendet och vardagen / Biosfärområdet, Näringsliv och turism
4. Vi utvecklar bättre lösningar för återvinning, avfallshantering, slamhantering och septic tillsammans med andra aktörer / Livskraftsutskottet

Bättre välmående

5. Vi skapar en modell för hobbygaranti för alla åldrar / Kultur och fritid
6. Vi utvecklar våra sätt att kommunicera om utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter / Fostran och utbildning, Sysselsättningstjänster
7. Vi formulerar ett långsiktigt servicelöfte för kritiska verksamhetsformer i alla kommundelar / Livskraft

Skapa tillsammans

8. Vi skapar en ny samarbetsmodell kring sysselsättningsfunktioner. Livskraft / Näringsliv och turism

Diskussion

Ekonomichef Petra Palmroos presenterade budgetarbetet för år 2024 som nu visar att driftkostnaderna är totalt 74,7 M€ i Pargas stad och ett resultat på -3,4 M€. Stadsstyrelsen har godkänt en ram på -2 M€. De olika ansvarsområdena i Pargas gör nu ett arbete med budgeten för att kunna minska på driftkostnaderna.

Eventuellt behövs en servicestig tas fram under nästa år, för att kunna utarbeta en servicestruktur för Pargas stad till 2027.

Instyrning

Livskraftsutskottet återkommer till siffrorna i budgeten under fullmäktigeseminariet 1.11.2023. Timingen för det eventuella förvekligandet av

Livskraftsutskottet

§ 56

10.10.2023

inbesparingarna i serviceplanen bör tas i beaktande. Om servicestrukturen i Pargas stad ska se över, vill utskottet vara med och arbeta fram den.

En prioriteringsdiskussion behövs, där vi ser över vilka lagstadgade tjänster Pargas stad förpliktas ha och vilka tjänster vi är redo att avstå ifrån.
Ekonomichefen

Delgivning

Livskraftsutskottet

§ 57

10.10.2023

Utveckling av caravan- och campingplatser längs Skärgårdens ringväg

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 57

835/14.02/2023

Beredare

Livskraftschef Maria Leppäkari, tfn 040 525 8995

Föredragande

fornamn.efternamn@pargas.fi

Caravanbilsturism genererar allt mera pengar åt de lokala samhällena som satsar på sådan. År 2022 lämnade caravanbesökare i medeltal 107 € per person och dag på besöksorten (SF-Caravan rf, undersökningen Leirintämatkailu 2022: Tulo- ja työllisyysvaikutukset). Den största andelen går till inkvarteringstjänster (caravanplatser), bränsle, livsmedel och restaurangkostnader. Till skillnad från många andra besöksgrupper så rör caravanare på sig mycket långa säsonger, så mycket som 50 % av caravanarna i Finland rör på sig med sin bil i någon mån året runt. Den potentiella effekten den här gruppen har för det lokala näringslivet är därför på många sätt viktig.

Etablerandet av övernattningsplatser för caravanare kräver service som septiktömning, elektricitet, vatten och avfallshantering. Ytterst rekommendabelt är att också toalettfaciliteter, dusch och bastu etableras. På det sättet genereras en servicenivå som är målinriktad mot de kunder som hämtar mest pengar till regionen. För att göra dylika investeringar möjliga, skapa lönsamhet och möjlighet till tillväxt behöver utvecklingen ha långsiktigt hållbara mål och behöver områdena göras tillräckligt stora för kommersiell lönsamhet. Lönsamhet för drivandet av caravanövernattningsområde nås inte med ett litet antal platser och verksamheten behöver möjligheter att expandera för att möjliggöra stegrande positiva effekter för närsamhället och regionen. Den infra som behövs för caravanbilar motsvarar långt den infra som även tältare behöver, varför en kombination av caravanbils- och tältområde i allmänhet är en bra lösning.

För regelrätt övernattningsområde för caravanbilar bör enligt Räddningsbranschens centralorganisation i Finland (SPEK) och SF Caravan rf mellan 100 m² - 120 m² reserveras per bil. För resepark utan möjlighet till uppsättning av sidotält och bord bör arealen per bil vara minst 80 m².

Skärgårdens ringväg och skärgården har en skriande brist på övernattningsplatser dedikerade åt caravanare. Efterfrågan av caravanplatser i skärgårdsstaden är betydligt större än utbudet. Utredningen gällande möjligheterna att förbättra utbudet på campingplatser i Åboland år 2012 (Utredning av möjligheterna att förbättra utbudet på campingtjänster i Åboland) visar att caravanare i nuläget är tvungna att övernatta på allmänna parkeringsplatser, i gästhamnar (Pargas, Nagu), i park (Nagu), på skogsvägar (Houtskär), på vändplats för bussar (Näsby, Houtskär), vid simstränder, på helikopterlandningsplats (Näsby, Houtskär) och i färjkoer (Galtby). Brist på dedikerade platser nära befintlig service betyder både att skärgårdsstadens näringsliv går miste om viktiga intäkter som stöder upprätthållandet av året om-service, men också att de caravanare som redan nu kommer till området utgör en belastning för den allmänna infrastrukturen och ordningen då fordonen parkerar på för naturen och samhällena känsliga områden

Livskraftsutskottet

§ 57

10.10.2023

som inte är avsedda för ändamålet och som saknar behövlig service. Bristen gäller hela skärgårdsstadens turistiska huvudrutter.

En övergripande plan för hur staden säkrar en bra utveckling av behövliga övernattningsplatser behöver utformas av stadens turismväsende i samarbete med planläggningsenheten. Störst och mest akut är utmaningarna i Nagu centrum men även övriga kommundelar har bristfälligt med platser och även delvis kvalitativa problem med befintligt service. Den framtida situationen invid Pargas centrum är osäker då det finns utvecklingsplaner för området och kvaliteten på nuvarande byggnader är undermålig. Houtskärs Kittuis har utvecklats i rätt riktning, men har ett mycket begränsat antal platser. På Iniö och Korpo finns inga platser med rätt servicenivå för att nå de ovan beskrivna värdefulla målgrupperna.

Nagu centrum och dess närhet som resepark eller övernattningsområde

Situationen i Nagu centrum med omgivning har gällande caravanturister varit mycket utmanande i flera år, och därför bör situationen där prioriteras. För tillfället ingår i stadens helhetsbedömning av situationen i Nagu följande områden (kartskiss bifogad), som också förekommit i den tidigare områdesnämndens och den nuvarande skärgårdsnämndens diskussioner:

1. En liten resepark för ca 12 bilar maximalt har anlagts av en företagare ca 600 meter väst om Nagu kyrka. Reseparkens karaktär gör att de ekonomiskt viktigaste och servicesökande kunderna inte använder den.
2. Väster om Framnäs innanför parkområdet finns ett P-1-område med totalareal 2 500 m² som med beaktande av områdets utformning, terräng och rådande säkerhetsbestämmelser kunde rymma maximalt ca 21 caravanbilar. Området har det för caravanare mest attraktiva läget i Nagu centrum och närheten till bland annat restauranger och butiker gör att caravanare här är värdefulla för centrumföretagare. Området är redan på Nagu kommuns tid planerat som småskalig resepark. Området ägs av Pargas kyrkliga samfällighet som är öppna för utarrendering. Området fungerar på grund av den ytterst begränsade arealen inte som en helhetslösning för utmaningen med caravanplatser, men skulle strukturerat avlasta det besvärliga läget i Framnäs. Nagu gästhamns företagare är i princip intresserad av att erbjuda den service som caravangäster behöver genom sina dusch-, wc- och bastufaciliteter genom ersättningsmodell som exempelvis kan bestå i att företaget övervakar och tar ut avgift för verksamheten. Dock räcker inte deras servicefaciliteters (wc, dusch och bastu) storlek till för ytterligare bruksmängder, och dessa flaskhalsar behöver lösas före detta område kan tas i bruk. Vid diskussioner med Nagus föreningar och invånare har det rått mycket delade och delvis kritiska åsikter gällande ibruktage av området.
3. Pargas kyrkliga samfällighet vill med markförsäljning och/eller utarrendering stöda utvecklingen av skärgårdsstadens och de aktuella områdena omfattar bland annat skogs- och strandområdet öster om Nagu prästgård. Området i fråga har en total möjlig areal på 17 000 m² / 1,7 ha vilket ifall samfälligheten så beslutar möjliggör plats för upp till omkring 150 caravanare samt tältare. Området ligger på ca 700 meters / 10 minuters gångavstånd från Nagu centrums service och stöder på så sätt väl det lokala näringslivet. Det här

Livskraftsutskottet

§ 57

10.10.2023

området har ett stort potential för turismen, utgör en mycket dragningskraftigt område för välbetalande kunder och skulle rymma många olika slags aktiviteter både för invånare och besökare samtidigt (exempelvis vattensportcenter, rekreation, restaurang och mer behövlig bryggkapacitet) och är ett viktigt område för staden att satsa långsiktigt på.

4. Den privata fastigheten 445-573-2-136 på ca 2 800 m² (invid Krogströmmen, söder om Skägrådsvägen), stadens angränsande område och angränsande upplandningsområde som hänvisas till i invånarinitiativet ses i diskussioner med den tidigare områdesnämnden och staden som ett i framtiden viktigt skyltfönster för Nagu som det första som möter den som kommer in i Nagu centrum och ett område som bör planeras i enlighet med det. Skärgårdsnämnden uttryckte dock den 2.3 2023, §23 ett önskemål att staden intensifierar förhandlingarna med markägare gällande eventuellt köp av området för ändamål att etablera småskaliga ståtplatser för caravanbilar. Nämnas för dock att området består av lösa muddermassor, att området till sin storlek är för begränsat för kommersiellt lönsam verksamhet och att området inte har de särdrag som är viktiga för väl betalande kunder.

Ärendet presenteras av turismchef Benjamin Donner.

Kompletterande material

[Skärgårdsnämnden 2.3 2023 § 20](#)

[Stadsstyrelsen 23.1 2023 § 26](#)

Karta över caravanområden i Nagu

Slutrapport av utredning av möjligheterna att förbättra utbudet på campingtjänster i Åboland, 2012

Instyrningsförslag

1. Utskottet anser att staden bör ombesörja att behövligt arbete görs för att säkra bäst möjliga resultat för det av Kyrkliga samfälligheten ägda området öster om Nagu prästgård (punkt tre ovan).
2. Utskottet vill se att staden arbetar för en snabb lösning för den undermåliga situationen gällande det av staden ägda området Solliden intill Pargas centrum.
3. Utskottet anser så som skärgårdsnämnden ber om 2.3 2023 § 20 att säkra att det i alla kommundelar finns avgiftsbelagd septiktömning för caravanbilar.
5. Utskottet ber stadens turismväsende att i samarbete med planläggningsenheten uppgöra en plan för hur staden kan säkra en ändamålsenlig utveckling av behövliga övernattningsplatser inom hela skärgårdsstadens område. Planen presenteras för livskraftsutskottet under vintern.

Diskussion

Caravanturismen har ökat betydligt i hela landet, men Pargas har för närvarande begränsad kapacitet att ta emot besökare. Antalet tillgängliga platser är otillräckliga och utgör en påfrestning för området. Caravanturister har potential att dra nytta av Pargas stads service. De reser med sina husvagnar och husbilar året om. Situationen i Nagu för tillfället är ohållbar. Det skulle krävas en strategi för att hantera denna situation.

Instyrning

En kartläggning över servicebehovet (palvelutarvearvio) behövs innan livskraftsutskottet kan ta ställning till enskilda camping- och caravanplatser. Utskottet tar heller inte ställning till Sollidens camping i Pargas, innan man vet hur Havis-projektet framskrider. Utskottet anser så som skärgårdsnämnden 2.3

Livskraftsutskottet

§ 57

10.10.2023

2023 § 20, att det i alla kommunelar bör finnas avgiftsbelagd septiktömning för caravanbilar.

Delgivning

Stadsstyrelsen, näringslivschefen, turismchefen

Livskraftsutskottet

§ 58

10.10.2023

Aktuella frågor

Livskraftsutskottet 10.10.2023 § 58

Instyrning

- Nästa möte hålls i Korpo 16.11.2023.
 - Tomas Björkroth avgår som ordförande i livskraftsutskottet eftersom han valts till ordförande i stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige utser ny ordförande till livskraftsutskottet 30.10.
-

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 51, § 52, § 53, § 54, § 55, § 56, § 57, § 58

Besvärsförbud

Enligt 136 § i kommunallagen får inte omprövning begäras eller kommunalbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.